

Ettevõtlusõpetus

Sissejuhatus

Ettevõtlusõpetus annab ülevaate ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas, aitab paremini mõista inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust. Valikõppeaine kujundab õpilastes ettevõtluspädevust enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise kaudu. Samuti arusaamist, et vastutus ühiskonna jätkusuutliku arengu tagamiseks on nii üksikisikul kui ka ettevõtetel, kelle otsused peavad lähtuma loodus- ja elukeskkonna säästmise vajadusest.

Eesmärgid

Ettevõtlusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- on omandanud põhiteadmised majandusest, rahatarkusest, ettevõtlusest ja töömaailmast;
- on täiendanud enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise oskuseid;
- on ettevõtliku hoiakuga, mis aitab muuta ideed tegudeks.
- oskab püstitada eesmärged, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- arendab enda loovust;
- kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, tõlgendab ja esitab neis allikates sisalduvat infot;
- suhtub vastutustundlikult elukeskkonda;
- teab oma õigusi ja kohustusi kui tarbija, töötaja ja tulevane ettevõtja;
- saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas;
- mõistab ettevõtja, juhi ja töötaja rolle ning vastutust;
- oskab näha ettevõtlust isikliku karjäärivõimalusena, on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtja suhtes;
- suudab kolmanda kooliastme loovtööna teostada minifirma.

Pädevused

Põhikooli lõpuks õpilane:

- seletab ja kasutab ettevõtluse põhimõisteid ja teab turumajanduse põhimõtteid;
- saab aru, et ettevõtlus loob võimalused inimeste vajaduste rahuldamiseks;
- hindab ettevõtluse toimimiseks vajalikke ressursse;
- saab aru, kuidas toimib turg ja kujuneb hind;
- teab üksikisiku ja ettevõtte kohustusi riigi ees ning ettevõtete rolli turumajanduses;

- saab aru palga ja tootlikkuse seosest, oskab arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule;
- on uudishimulik, avatud ja õpihimuline, teeb koostööd ning arendab suhtlemis-, meeskonnatöö- ja juhtimisoskusi;
- väärtustab enda ja teiste panust ühistöös;
- lahendab probleeme loovalt, leiab probleemidele erinevaid lahendusi, kirjeldab oma tegevuse tagajärgi ja annab neile hinnangu;
- märkab ja kasutab avatud maailma võimalusi, tunneb huvi ühiskonna ja erinevate kultuuride vastu;
- väärtustab tervislikku ja keskkonnateadlikku eluviisi, ühiskonna reegleid ja norme ning mõistab nende vajalikkust ja järgib neid igapäevaelus;
- saab aru ärietika põhimõtetest; mõistab eetikapõhimõtete rakendamise vajalikkust üksikisiku ja kogukonna jaoks;
- kavandab karjäärivalikuid enda suutlikkust, huvisid ja võimeid analüüsides.
- mõistab, et ettevõtlikkus ja kasumisoov innustavad tegelema ettevõtlusega ja võtma äririske;
- teab ressurside, tööjõu, kapitali ja loodusvarade vajalikkust ettevõtte tegutsemisel;
- mõistab, et ressurside nappuse tõttu pole võimalik saada kõiki kaupu ja teenuseid, mistõttu tuleb teha valikuid;
- mõistab ettevõtlust elatise teenimise ja eneseteostuse võimalusena;
- saab aru, millised on ettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks vajaminevad ressursid;
- selgitab, mis vahe on tootel ja teenusel;
- teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid.

Õppeaine kirjeldus ja maht

Ettevõtlusõpet õpetatakse Paistu Koolis valikainena ning selle õppe maht on 35 tundi õppeaastas. Ettevõtlusõpet on lõimituna teiste õppeainetega. Ettevõtlusõpet õpetatakse alates 4. klassist kuni 9.klassini. Ettevõtlusõpetuse aine on jagatud kolmeks suuremaks teemaks: ettevõtluskeskkond, võimalused töömaailmas ning finantsid.

Ainet käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Aine õppimine võib toimuda praktilise tegevusena minifirma töös osalemise kaudu. Kaks kolmandikku valikõppeaine mahust on suunatud praktilistele tegevustele ja loovust ning kriitilise mõtlemise oskusi arendavate ülesannete lahendamisele. Praktilised tööd on konkreetse üksikteema või materjali kohta. Iseseisvateks tegevusteks on kodused ülesanded, klassitööd ja arvutitööd.

Õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud, kohalike ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, ettevõtlike lapsevanematega ja vabatahtlik tegevus kodukohas.

Õpilased hindavad oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi töömaailmas toimetulekuks, õpivad koostama elulookirjeldust, tähtsustama nii töötaja kui ka ettevõtja panust ühiskonda.

Õpilase teabe ja tehnoloogia kasutamise oskuse arendamiseks kasutatakse õppes nüüdisaja tehnoloogilisi vahendeid, sh IKT võimalusi, (ettevõtete, omavalitsus- ja riigiasutuste kodulehed, õigusaktid internetis, ettevõtjaportaali, interaktiivsed ettevõtlusmängud, väärtusmängud jne).

Ettevõtlusõpetuse kursuse läbimiseks saab valida praktilise õpilasfirma programmi „Minifirma.“

Lõiming, läbivad teemad

Valikaine võimaldab lõimingut kõigi riiklikus õppekavas olevate ainetega, kujundades üldpädevusi ainete ja õpetajate vahelises koostöös. Ettevõtlusõpetus on tihedalt lõimitud matemaatika, geograafia ja ajaloo õppega ning toetab ühiskonna- ja inimeseõpetuse õppimist, karjääriõpet ja elukutsevalikut. Ettevõtlusõpetuse kavandamisel on õppesisu käsitlemist planeeritud ja kooskõlastatud II ja III kooliastme ühiskonnaõpetuse, geograafia, inimeseõpetuse, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpetajatega. Arutlusteemade rakendamisel on kavandatud koostööd keele ja kirjanduse õpetajatega.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamise põhimõtted

Õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimumist teiste õppeainetega ja õppeaineid läbivate teemadega;
- taotletakse, et õpilase õpikoormus ja iseseisvate tööde maht on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks, loovateks, ettevõtlikeks ja kriitiliselt mõtlevateks isiksusteks ning arendada meeskonnatöö oskusi;
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- tehakse koostööd kohalike ettevõtjate, majanduselu juhtide ja lastevanematega mitmekesistes õpikeskkondades;
- rakendatakse uurimuslikku õpet ja aktiivõppe meetodeid – andmete otsimine, probleemide ja dilemma lahendamise tulemuste töötlemine ja esitamine; rollimäng, rühmatöö, projektid, välitööd; õppekäigud ettevõtetesse, kohtumised ettevõtjatega, nende töö jälgimine töökohal;
- võimaldatakse loovtööna kasutada või käivitada minifirma ja rakendada nii oma ettevõtlikkust;
- kaasatakse õppesisu käsitlemisel valiku tegemisse õpilasi nende eelnevaid teadmisi ja oskusi arvestades ja õpivajadustest lähtudes.

Hindamise alused

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja Paistu Kooli õppekavas sätestatust. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Hoiakuid ega väärtusi ei hinnata, nende kohta antakse õpilasele tagasisidet. Hinnata saab arutluskäigu loogilisust, veenvust, argumenteeritust. Õpilane peab olema hindamises aktiivne osaline, tema selgitustel, põhjendustel ning eneseanalüüsil on oluline roll. Väärtusi ja hoiakuid võimaldavad analüüsida rollimängud, juhtumianalüüsid ning rühmatöö. Hindamine peab väärtustama lahenduste erinevusi ja õpilaste isikupära.

Hindamine on vahend õpilase arengu toetamiseks. Hindamismeetodeid valides arvestatakse õpilaste vanust, nende individuaalseid võimeid ning valmisolekut ühe või teise tegevusega toime tulla. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega, toetades õpilase arengut. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õppeprotsessi jooksul võib hinnata ka osalemist rühmatöodes ja minifirmades. Õpitulemusti hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Kokkuvõttev hinne kujuneb tunnitööde, praktiliste ja uurimuslike tööde, iseseisvate tööde ja ettekannete hinnetest.

Sõltuvalt valitud õpetamismeetodist võib kooli valikul läbi viia lõputesti, koostada õpimapi või põhikooli loovtööna tegutsenud minifirma tegevusaruande.

Füüsilise õppekeskkonna kujundamise põhimõtted

Õppekeskkond toetab kavandatavate õpiväljundite saavutamist. Ettevõtluspädevuse arengu toetamiseks kasutatakse mitmekesiseid tegevusi (nt enesehindamine), mis aitavad teemasid mõtestada, kuid kindlasti on tähtis roll ka terviklikul õpikeskkonnal, mille kaudu soodustatakse õppijate pädevuste arengut ning mis mõjutab seda, kuidas ühte või teist harjutust tajutakse ja sellest õpitakse.

Ainet käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Kaks kolmandikku valikõppeaine mahust käsitleb praktilisi tegevusi ja loovust ning kriitilise mõtlemise oskusi arendavate ülesannete lahendamist.

Õppes kasutatakse aktiivõppemeetodeid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud, kohalike ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, ettevõtlike lapsevanematega ja vabatahtlik tegevus kodukohas.

Õpilase teabe ja tehnoloogia kasutamise oskuse arendamiseks kasutatakse õppes tehnoloogilisi vahendeid, sh IKT võimalusi (ettevõtete kodulehed, õigusaktid internetis, ettevõtjaportaal, interaktiivsed ettevõtlusmängud jne).

Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus saab rühmatöö tegemiseks mööblit ümber paigutada, on internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus.

Kool võimaldab õppe sidumiseks igapäevaeluga õpet ja õppekäike ettevõtetesse vähemalt üks korda õppeaasta jooksul.

Kool toetab õpilaste osalemist ettevõtlust arendavates projektides.

Koos rakendab ettevõtluspädevuse mudelit ja teab selle rakendamise võimalusi.

